

**Stadsledningskontoret
Exploateringskontoret
Stadsbyggnadskontoret
Miljöförvaltningen
Trafikkontoret
Enskede-Årsta-Vantör SDF
Farsta SDF
Skarpnäck SDF**

Gemensamt tjänsteutlåtande
Dnr Slk 111-1229/2015
Dnr Explk E2015-01530
Dnr Sbk 2015-09598-30
Dnr Mf 2015-9565
Dnr Tk T2015-01547
Dnr E-Å-V sdf 1.5.3.-366/2015
Dnr Farsta sdf 1.5.1-390/2015
Dnr Skarpnäck sdf 1.5.3.-307/15
Sida 1 (8)
2015-08-10

Handläggare

Anton Västberg
Telefon: 08-508 293 05

Exploateringskontoret

Veronica Karlsson
Telefon: 08-508 266 93

Stadsbyggnadskontoret

Jenny Kihlberg
Telefon: 08-508 273 79

Miljöförvaltningen

Johan Rosén
Telefon: 08-508 289 14

Trafikkontoret

Sofi Persson
Telefon: 08-508-261 15

**Enskede-Årsta-Vantör
stadsdelsförvaltning**

Christoffer Lindh
Telefon: 08-508 140 50

Farsta stadsdelsförvaltning

Cecilia Rivard
Telefon: 08-508 180 48

**Skarpnäck
stadsdelsförvaltning**

Inger Bogne
Telefon: 08-508 154 50

Till

Kommunstyrelsen

Exploateringsnämnden
2015-08-20

Stadsbyggnadsnämnden
2015-08-20

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2015-08-25

Trafiknämnden
2015-08-20

Enskede-Årsta-Vantör
stadsdelsnämnd
2015-08-20

Farsta stadsdelsnämnd
2015-08-27

Skarpnäck stadsdelsnämnd
2015-08-27

Samråd om depå till ny tunnelbana

Remiss från förvaltningen för utbyggd tunnelbana, Stockholms läns landsting

Kontorens förslag till beslut

Kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsbyggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Farstas stadsdelsnämnd, Enskede-Årstas-Vantörs stadsdelsnämnd beslutar var och en för sig följande.

1. Som svar på remissen ”Samråd om depå till ny tunnelbana” hänvisas till vad som sägs i stadsledningskontorets, exploateringskontorets, stadsbyggnadskontorets, miljöförvaltningens, trafikkontorets, Farstas stadsdelsförvaltnings, Enskede-Årstas-Vantörs stadsdelsförvaltnings och Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings gemensamma tjänsteutlåtande.
2. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Lars Rådih
Stadsdirektör

Håkan Falk
Förvaltningschef
Exploateringskontoret

Mats Kager
Tf. Förvaltningschef
Stadsbyggnadskontoret

Lars Jolerus
Tf. Förvaltningschef
Trafikkontoret

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef
Miljöförvaltningen

Lena Lundström Stoltz
Förvaltningschef
Enskede-Årsta-Vantör
stadsdelsförvaltning

Per Ove Mattsson
Tf. Förvaltningschef
Farsta stadsdelsförvaltning

Denise Melin
Förvaltningschef
Skarpnäck stadsdelsförvaltning

Sammanfattning

Förvaltningen för utbyggd tunnelbana (FUT, Stockholms läns landsting) har bett Stockholms stad yttra sig om två förslag för depålösningar för tunnelbanan, samt anslutningsspår mellan depå och befintliga tunnelbanespår. FUT samråder detta inför kommande tillståndsansökan enligt miljöbalken, samt eventuell järnvägsplan med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Samrådsperiod är 10 augusti – 31 augusti 2015.

Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen, trafikkontoret, Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning, Farsta stadsdelsförvaltning och Skarpnäck stadsdelsförvaltning är positiva till att en utbyggnad av tunnelbanan enligt 2013 års Stockholmsförhandling sker. Staden deltar aktivt i detta arbete och anser att utbyggnaden är mycket viktigt för såväl staden som regionen.

Kontoren förordar av flera skäl en depålösning i Högdalen som innebär en utveckling och ombyggnad av befintlig depå. Vinsten att kunna bygga om och utveckla en befintlig depå inom ett område som redan idag är planlagt som industrimark, istället för att anlägga ytterligare en depå, anses överväga det begränsade intrånget som kommer ske på stadens mark.

När det gäller alternativet vid Högdalen anser kontoren att anslutningsspårets spårsträckning och anslutningspunkt/ anslutningspunkter till grön linje behöver utredas vidare i nära samarbete mellan staden och FUT. Detta för att minimera intrånget och påverkan på stadens bostadsutbyggnad i det aktuella området. Det handlar både om direkt påverkan men även i form av barriäreffekter etc.

Bakgrund

I december 2014 slöts ett avtal (huvudavtal inkl. delprojektavtal, dnr 003-27/2014) om utbyggnad av tunnelbana och ökad bostadsbebyggelse i Stockholms län inom ramen för 2013 års Stockholmsförhandling mellan staten (genom 2013 års Stockholmsförhandling), Stockholms läns landsting, Stockholms stad, Nacka kommun, Solna stad och Järfälla kommun.

Den totala investeringen i utbyggnad av tunnelbanan enligt avtalet uppgår till 25 700 miljoner kronor. Avtalet innebär även att Stockholms stad, Solna stad, Nacka kommun och Järfälla kommun

sammantaget åtar sig att själva eller genom annan bostadsexploatör uppföra 78 000 bostäder i berörd geografi.

I enlighet med huvudavtalet och delprojektavtal omfattar samverkans- och medfinansieringsprojektet utbyggnad av tunnelbana utmed tre delsträckor. Dessa hanteras i var sitt delprojekt:

- Kungsträdgården- Sofia-Hammarby kanal-(Sickla)-(Järla)-(Nacka C), samt Kungsträdgården- Sofia-Gullmarsplan och Söderort
- Odenplan- Hagastaden- (Arenastaden)
- Akalla-(Barkarby station)

Delprojekten är reglerade i särskilda delprojektavtal vilka är bilagda Huvudavtalet.

Stockholm stad har genom avtalen förbundit sig att:

- verka för att tunnelbaneutbyggnaden kan genomföras i enlighet med tecknat huvudavtal och delprojektavtal
- verka för att nya detaljplaner, som möjliggör utbyggnad av tunnelbanan, antas och vinner laga kraft i enlighet med tidplan
- genomföra erforderliga planarbeten enligt överenskommen tidplan
- uppföra ca 42 900 bostäder i söderort (i tunnelbanans influensområde) till senast år 2030

Stockholms läns landsting har genom avtal förbundit sig att:

- finansiera utbyggnaden av ny depå inkl. tillhörande anslutningsspår

Ärendet

Förvaltningen för utbyggd tunnelbana (FUT, Stockholms läns landsting) har bett Stockholms stad yttra sig om två förslag för depålösningar, samt anslutningsspår mellan depå och befintliga tunnelbanespår, som nu utreds. FUT samråder detta inför kommande tillståndsansökan enligt miljöbalken, samt eventuell järnvägsplan med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Samrådshandlingen går att läsa i sin helhet som bilaga 1.

Samrådsperioden är 10 augusti – 31 augusti 2015. Yttrandet från Stockholms stad ska ha inkommit till FUT senast den 31 augusti.

FUT har utrett två alternativa lösningar för depå;

- utveckling och ombyggand av befintlig depå i Högdalen
- ny depå i Skarpnäck

Alternativet att lokalisera en depå i Högdalen innebär att befintlig depå utvecklas och byggs om, samt att ett utrymme under mark för uppställning av tåg utreds utmed nytt anslutningsspår mellan Högdalsdepån och befintliga tunnelbanespår på grön linje vid Gubbängen/Hökarängen. FUT utreder flera möjliga spårsträckningar och anslutningspunkter för nytt anslutningsspår till depån. Anslutningsspåret är planerat att gå under mark och ansluta till befintligt spår ovan mark.

Alternativet att lokalisera en depå i Skarpnäck innebär att depåns ovanjordsanläggning utreds inom ett område som ägs av Fortum och som är planlagt som industrimark samt att depåns underjordsanläggning utreds till ett område inom Flatens naturreservat. Området är beläget utmed Tyresövägen.

FUT framhåller fördelar med att utveckla depåverksamheten i Högdalen. En utveckling av depån i Högdalen möjliggör större samverkansmöjligheter och kapacitetsutnyttjande med andra depåanläggningar, jämfört med en utbyggnad av depå i Skarpnäck. Detta genom att tomkapacitet på andra anläggningar inom tunnelbanenätet kan utnyttjas, t.ex. verkstads- och tvättanläggning.

Nytt anslutningsspår till grön tunnelbanelinje (Farstalinjen) tillsammans med befintligt anslutningsspår på Hagsätralinjen (som kommer att bli en del av blå tunnelbanelinje) ger också en mer robust spårsystemlösning genom att tågen kan ansluta båda från blå och grön linje via Högdalsdepån. Alternativet med Högdalsdepån beräknas även medföra lägre investeringskostnad i jämförelse med alternativet vid Skarpnäck.

I det fortsatta arbetet kommer FUT, efter att ha inhämtat allmänhetens, myndigheters, sakägares och kommunernas synpunkter, att besluta om läge för ny depåplacering samt sträckning för anslutningsspår mellan befintligt spår och depån. Därefter utreds dessa vidare i en eventuell järnvägsplan och/eller detaljplan med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning (MKB). MKB:n kommer att redogöra för bland annat påverkan på natur- och kulturmiljö samt miljöåtgärder.

En eventuell järnvägsplan och/eller detaljplan inkl. MKB för depå och anslutningsspår kommer att samrådats i nästa samrådsperiod (plansamråd) som är preliminärt planerad till våren 2016.

Stockholms stad avser att påbörja planarbetet för detaljplan tidigast november 2015.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts gemensamt av stadsledningskontoret, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen, trafikkontoret, Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning, Farsta stadsdelsförvaltning och Skarpnäck stadsdelsförvaltning.

Kontorens synpunkter och förslag

Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen, trafikkontoret, Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning, Farsta stadsdelsförvaltning och Skarpnäck stadsdelsförvaltning är positiva till att en utbyggnad av tunnelbanan enligt 2013 års Stockholmsförhandling sker. Staden deltar aktivt i detta arbete och anser att utbyggnaden är mycket viktig för såväl staden som regionen.

FUT har genomfört kontinuerliga samråd med kontoren genom att hålla arbetsmöten om depå där representanter från kontoren deltar. Staden har därmed kunnat lämna synpunkter under projektets gång.

Kontoren förordar av flera skäl en depålösning i Högdalen som innebär en utveckling och ombyggnad av befintlig depå. Vinsten att kunna bygga om och utveckla en befintlig depå inom ett område som redan idag är planlagt som industrimark, istället för att anlägga ytterligare en depå, anses överväga det begränsade intrånget som kommer ske på stadens mark.

Nedan följer en genomgång av kontorens synpunkter på de två alternativa depålösningarna.

När det gäller alternativet vid Högdalen anser kontoren att anslutningsspårets spårsträckning och anslutningspunkt/ anslutningspunkter till grön linje behöver utredas vidare i nära samarbete mellan staden och FUT. Detta för att minimera intrånget och påverkan på stadens bostadsutbyggnad i det aktuella området. Det handlar både om direkt påverkan men även i form av barriäreffekter etc. Exempelvis behöver FUT i samarbete med staden även studera en anslutningspunkt till grön linje strax norr om Gubbängens tunnelbanestation.

Alternativet att lokalisera en depå i Skarpnäck innebär att depåns ovanjordsanläggning utreds inom ett område som är planlagt som industrimark samt att depåns underjordsanläggning utreds till ett område inom Flatens naturreservat. Området är beläget utmed Tyresövägen i ett redan trafikstört läge. Industimarken ägs av Stockholms stad men är upplåten med tomträtt till Fortum. Staden har således inte rådigheten över marken och eventuell åtkomst till marken behöver FUT lösa i dialog med Fortum. Området berörs även av ett regionalt eksamband. Största delen av depåanläggningen som utreds hamnar under mark och ingen mark som skulle kunna användas för bebyggelse tas i anspråk. Anslutningsspåret ansluter till befintligt spår under mark och innebär ingen ytterligare påverkan för staden.

Befintlig Högdalsdepå är lokaliserat till ett område som är planlagt som industrimark och är väl etablerad som detta. Erfarenheter från dagens depåverksamhet i Högdalen är goda och omgivningspåverkan i form av bullerstörningar saknas. En utveckling och ombyggnad av Högdalsdepån kommer inte i konflikt med kommande exploateringar av bostäder på grund av det skyddsavstånd som finns runt Högdalsverkens skorsten. Den konflikt som eventuellt kan uppstå är där anslutningsspåren ansluter till befintliga spår på Farstagrenen.

I det fortsatta planeringsarbetet behöver FUT bland annat studera vidare följande; buller, vibrationer och stomljud, eventuell påverkan på befintligt våtmarksområde (Gökdalen), risk för markföroreningar, frågor om vatten (vattenverksamhet, eventuellt förorenat grundvatten, dagvattenhantering för depå och tunnlar, klimatförändringar mm).

Pågående och kommande exploatering finns i anslutning till Högdalsdepån samt längs anslutningsspårets sträckningsalternativ och dessa behöver FUT beakta i sitt fortsatta arbete. Vid Högdalstopparna pågår projekt att utöka befintlig värmeanläggning och en matavfallsanläggning planeras.

Vid Hökarängens tunnelbanestation finns ett projekt att skapa 190 bostäder. Ett start-PM godkändes i stadsbyggnadsnämnden 2015-05-07.

Direkt väster om Gubbängens tunnelbanestation pågår samråd för detaljplan som innehåller nybyggnation av 40 studentlägenheter. Norr om Gubbängens tunnelbanestation, utefter banvallen, planeras 300 studentlägenheter att byggas. Detaljplanen är ute på granskning.

Staden har på sikt även en ambition att bygga ihop stadsdelarna Gubbängen med Hökarängen och där inrymma fler än 2 000 bostäder. Förutom att fler bostäder skapas kommer även de lokala centrumen kunna stärkas. En förutsättning för detta är att även utveckla och skapa en sammanlänkande park med möjlighet till rekreation.

I den fortsatta utredning av spårsträckning för anslutningsspår mellan depå och befintligt tunnelbanespår är det viktigt att anslutningsspåren under mark hamnar så djupt att det inte hindrar framtida bebyggelse av området och att så lite mark som möjligt tas i anspråk ovan mark. Eventuella barriäreffekter behöver också utredas vidare.

Som svar på remissen ”Samråd om depå till ny tunnelbana” hänvisas till vad som sagts i stadsledningskontorets, exploateringskontorets, stadsbyggnadskontorets, miljöförvaltningens, trafikkontorets, Enskede-Årstas-Vantörs stadsdelsförvaltnings, Farstas stadsdelsförvaltnings, och Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings gemensamma tjänsteutlåtande.

Bilagor

1. Samrådsfolder ”Välkommen till samråd - Vi behöver göra plats för fler tunnelbanetåg”